

[Thisted Knudsen.]

at dommerne ikke tog forligsmæglingen alvorligt, men ganske roligt af bekvemmelighedshensyn undlod den.

Jeg skal derfor tillade mig at forespørge den højtærede justitsminister, om ikke denne bestemmelse må forstås sådan, at dommerne har denne pligt, således at selvom § 268, stk. 2, åbner mulighed for at undlade forligsmægling, er det kun noget, der kan finde sted rent undtagelsesvis. Pligten til forligsmægling er tilstede, uanset at § 268, stk. 4, i virkeligheden ikke tillægger det nogen retsvirkning, hvis forlig ikke er prøvet.

Jeg er enig i den betragtning, som ligger til grund for forslaget om de frivillige forlig, der i fremtiden skal kunne benyttes som umiddelbart eksekutionsgrundlag. Jeg finder den løsning, som ministeren her foreslår, rimelig og rigtig.

Ny er bestemmelsen om de 4 løbedage. Jeg ved ikke, om man i justitsministeriet har overset, at denne bestemmelse kan gribe ind i det praktiske liv. Jeg vil gerne i denne forbindelse spørge ministeren, om man må forstå § 478 og § 490 på den måde, at hvis en skyldner indgår forlig til fogedbogen, hvad jo almindeligvis sker meget ofte i praksis, og dette forlig indgås på den måde, at skyldneren forpligter sig til at betale på anfordring, så kan der foretages udlæg, hvis skyldneren ikke kan betale, når fogeden opfordrer ham dertil.

Det er en praktisk foranstaltning, for hvis ikke denne ordning blev truffet til fogedbogen, måtte man benytte arrestinstitutionen, som er besværlig og meget dyr for skyldneren, navnlig i de oplagte tilfælde. Det har praktisk betydning, at det bliver fastslået allerede nu, at de 4 løbedage, selvom § 490 refererer sig til udenretlige, skriftlige forlig, ingen indfyldelse har på den praksis, som anvendes i adskillige retskredse.

Hvad angår forslaget til lov om retsforholdet mellem husbond og medhjælper, er det sikkert en naturlig konsekvens af ændringerne i retsplejeloven, når også den særlige mægling i medhjælpersager foreslås afskaffet, selvom man må erkende, at forligskommissionerne på dette område i mangfoldige tilfælde har opnået resultater. Jeg vil dog gøre den bemærkning, at det udvalg, der har været nedsat, måske burde have haft en repræsentant for landbruget med. Denne særlige form for mægling i medhjælpersager berører i praksis i langt overvejende grad landbruget, og derfor havde det måske været naturligt, om landbruget gennem den

udvalgsrøst, der er hørt, havde kunnet gøre sine bemærkninger gældende.

Mit parti kan imidlertid tiltræde, at også denne mægling afskaffes, og vi gør det ud fra den opfattelse, at det efterhånden kun er et mindretal af medhjælpersager, der har været forelagt disse særlige forligsinstitutioner, fordi loven kræver, at medhjælper og husbond skal bo i samme kommune, for at sagen skal indbringes for kommissionen. Dette er kun tilfældet i meget få sager, og når det er forholdet, forekommer det mig, at der er en rimelig saglig begrundelse for at afskaffe denne institution helt og holdent.

Justitsministeren har benyttet lejligheden til at foreslå andre ændringer i retsplejeloven. Det ærede medlem fru Edel Saunte har allerede været inde på spørgsmålet om ændringerne til retsplejelovens § 302 om afstandsbestemmelserne for vidner, hvor de 70 km pr. jernbane eller dampskib ændres til 120 km med jernbane, dampskib eller rutebil. Jeg er enig med det ærede medlem i, at det har sin betydning, at vidnerne møder for den ret, der skal afsige dom i sagen. I praksis vil dette sige, at alle f. eks. på Sjælland er pligtige at møde som vidne, uanset hvilken sjællandsk ret der er tale om. Det samme gælder Fyn og meget store områder i Jylland, og dette må også være det rigtige. Det er sjældent at træffe tilfredse vidner; de har megen ulejlighed, og de må ofte vente meget længe, før de kommer ind og skal afgive deres forklaring, og de får en meget beskedent betaling for det savn, de lider ved at måtte forlade deres arbejde og begive sig til en ret. Men når man alligevel har overvundet disse betænkeligheder, er det af hensyn til retsplejens umiddelbarhedsprincip og det heldige i, som jeg sagde før, at der afgives forklaringer for den ret, der skal domme.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale de foreliggende lovforslag til vedtagelse her i tinget.

Erna Sørensen: De fleste jurister, såvel dommere som sagførere, er enige om, at den form, vi nu har for forligsmægling, ikke er tilfredsstillende. Opgaven, således som den blev givet i forordningen af 10. juli 1795: at afværge retssager ved at forlige parterne, synes jo efter det statistiske materiale, som er indhentet, heller ikke at nå i dag, idet kun $\frac{1}{6}$ af sagerne forliges. Begrundelsen for, at vi i sin tid fik forligsinstitutionerne; at de mennesker, der kom til at sidde i disse forligsinstitutioner, ville have kendskab til de folk, der blev indkaldt her,